

ZAVOD ZA POLJOPRIVREDU
«LOZNICA» D.O.O. LOZNICA
BOSANSKA BB

AGROBILTEN

Broj IV/10

20.04. 2010

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE**

Poljoprivredna stručna savetodavna
služba opština
Loznica, Mali Zvornik, Krupanj i
Ljubovija

SADRŽAJ:

- **UREDBE MPŠV RS –Dušan Despotović** 1
- **PODSTICAJI U VOĆARSTVU – Zlatica Krsmanović** 2-3
- **ORGANSKA KOZARSKA PROIZVODNJA, USLOVI ODGAJIVANJA -
Gordana Vujaklija** 4-5
- **ZAŠTITA U APRILU - Radmila Čalić** 6-7

Dušan Despotović, dipl.ing. ratarstva

U R E D B E

Tokom marta meseca i početkom aprila Vlada Srbije je razmatrala i usvojila veliki deo predloženih uredbi od strane Ministarstva poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede. Tu su:

1)Uredba o uslovima i načinu korišćenja podsticaja za podršku ruralnom razvoju kroz investicije u poljoprivredna gazdinstva za proizvodnju povrća, žitarica, industrijskog bilja kao i investicije za nabavku osnovnog stada u stočarskoj proizvodnji za 2010. godinu -odnosi se na investicije za nabavku opreme za proizvodnju povrća, žitarica i industrijskog bilja, nabavku kvalitetnog priplodnog materijala i nabavku nove mehanizacije uz povraćaj sredstava od 30% od vrednosti investicije.

2)Uredba o uslovima i načinu korišćenja podsticajnih sredstava za ruralni razvoj kroz investicije u poljoprivredna gazdinstva za proizvodnju mleka i mesa u 2010.godini -namenjena je nabavci nove mehanizacije za pripremu , rukovanje i distribuciju stočne hrane, i nabavku opreme za transport mleka na farmi, opreme za mužu i hlađenje mleka, mehanizacije za silažu, i izgradnju objekata sa stajnjakom, rekonstrukciju objekata za mužu i skladištenje mleka, kao i izgradnju objekata za držanje mlečnih krava, mužu i skladištenje.

3)Uredba o uslovima i načinu korišćenja podsticajnih sredstava za ruralni razvoj kroz investicije u prerađivačke kapacitete za preradu mleka i mesa u 2010.godini -namenjena za izgradnju objekata za preradu, prikupljanje i skladištenje, modernizaciju postojećih objekata, izgradnju objekata za upravljanje otpadom. Povraćaj se vrši u iznosu od 50%.

4)Dopuna uredbi o regresiranju repromaterijala i kreditiranju pooljoprivrednih proizvođača

5)Uredba o korišćenju sredstava za podršku razvoja nepoljoprivrednih aktivnosti na selu za 2010. godinu -odnosi se na korišćenje podsticajnih sredstava za izgradnju objekata po ugledu na autentične seoske kuće , adaptiranje i restauraciju objekata na selu, za unapređenje ponude u seoskom turizmu, restauraciju vinskih podruma i druge vrste unapređenja a sve u cilju bavljenja seoskim turizmom. Povraćaj se vrši u iznosu od 40% od investicije.

6)Uredba o korišćenju podsticajnih sredstava za podizanje proizvodnih zasada voćaka, vinove loze i hmelja za 2010. godinu -podsticajna sredstva se koriste za nadoknadu troškova kupovine sadnica voćaka, vinove loze i hmelja i nabavku naslona za vinovu lozu i hmelj.

Zlatica Krsmanović, dipl.ing. voćarstva i vinogradarstva

PODSTICAJI U VOĆARSTVU

UREDBA O KORIŠĆENJU PODSTICAJNIH SREDSTAVA ZA PODIZANJE PROIZVODNIH ZASADA VOĆAKA, VINOVE LOZE I HMELJA ZA 2010. GODINU

Ovom uredbom se odobravaju podsticajna sredstva za nadoknadu troškova kupovine sadnica . Pravo na korišćenje podsticajnih sredstava imaju:

- fizička lica
- preduzetnici
- privredna društva
- zemljoradničke zadruge
- druga pravna lica

Da bi ostvarili podsticajna sredstva proizvođači moraju ispuniti sledeće uslove:

- da su upisani u registar poljoprivrednih proizvođača i da su obnovili registraciju za 2010. godinu
- da su platili poreze i doprinose po osnovu svojstva osiguranika preko poljoprivrede ako su podigli zasade veće od 1ha, i ostale dospele obaveze , izuzetno proizvođači koji su od 2010.god. prijavljeni kao osiguranici kod PIO fonda poljoprivrede
- izuzetno ove godine pravo na korišćenje podsticajnih sredstava imaju fizička lica – nosioci komercijalnih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava koja nemaju utvrđeno svojstvo osiguranika kod Fonda ako podsticajna sredstva koriste za proizvodne zasade površine do 1 ha a da za jagodaste voćne vrste nisu manje od 0.30ha, dok za jabučaste, jezgraste i koštičave ne manje od 0.50ha
- da su zasadi podignuti na katastarskim parcelama koje su u vlasništvu ili zakupu najmanje do 2020.god.
- da je na katastarskim parcelama na kojima su podignuti zasadi pre podizanja izvršena hemijska analiza zemljišta sa preporukom za đubrenje u periodu od 30.04.2008.-31.03.2010.god.
- da je na parcelama pre podizanja zasada izvršeno rigolovanje (duboka obrada) odnosno podirvanje zemljišta na minimalnu dubinu od 0.30m za jagodaste voćne vrste, a 0.60m za ostale voćne vrste
- da su zasadi podignuti u jesen 2009.god. ili proleće 2010.god. a izuzetno u proleće 2009. god. ako nisu ostvarili podsticaje iz određenih razloga(neizmirene dospele obaveze)

Podsticajna sredstva se dodeljuju na osnovu gustine sadnje,broja primljenih sadnica po hektaru i kategorije sadnica(standardne ili standardne CA sadnice) ili sertifikovane sadnice, a isplaćuju se na osnovu cene sadnica iz računa do ograničenog iznosa koji je definisalo MPŠV.

Za proizvodne zasade potrebna je gustina sadnje:

- jabuke na vegetativnoj podlozi-broj primljenih sadnica 1600-4500
- jabuke na generativnoj podlozi- 400-1000 sadnica po hektaru
- šljive na vegetativnoj podlozi 1200-2500sadnica
- šljive na generativnoj podlozi 400-1200 sadnica primljenih po 1ha
- zasadi maline sa remontantnim sortama 6500-8000 sadnica
- zasadi maline sa jednorodnim sortama 10000-18000 sadnica
- zasadi kupine 2000-3500 sadnica
- zasadi borovnice 2000-3500

Podsticajna sredstva mogu biti dodeljena samo ako gustina sadnje, odnosno broj sadnica po 1ha proizvodnog zasada nije veći od 10% niti je taj broj manji od određenog broja sadnica od strane MPŠV.

Zahtev za korišćenje podsticajnih sredstava podnosi se do 31.05.2010. godine na adresu MPŠV – Uprava za agrarna plaćanja Šabac. Uz zahtev se prilažu original ili overene fotokopije dokumenata koje moraju biti izdate pre podnošenja zahteva i glasiti na ime podnosioca zahteva.

Posle utvrđivanja ispunjenosti uslova od strane MPŠV inspektori dobijaju nalog za kontrolu proizvodnih zasada, a posle dostavljanja zapisnika od strane inspektora Ministarstvu, proizvođači potpisuju ugovor sa MPŠV nakon čega se isplaćuju sredstva na račun proizvođača, polovina u ovoj godini a druga polovina u sledećoj godini posle druge inspekcijske kontrole.

Sve ovo se ne odnosi na zasade jagode za koju će biti naknadno doneta uredba kao i za podizanje matičnih zasada.

Sve bliže informacije vezane za uredbe, zahteve i pomoć oko popunjavanja obrazaca proizvođači mogu dobiti od Poljoprivredne stručne službe Zavoda za poljoprivredu „Loznica“ telefonom ili u službi kao i na tribinama koje se održavaju u mnogim naseljima opština Loznica, Krupanj, Ljubovija i M Zvornik.

Radmila Čalić, dipl.ing. zaštite bilja

ZAŠTITA U APRILU

Voćarstvo:

- Jabučasto voće u zavisnosti od sortimenta se nalazi u fazi punog cvetanja (najmanje 95% cvetova otvoreno, latice otpadaju prve latice).Pošto se smenjuje toplo i kišovito vreme stvaraju se uslovi za pojavu bakteriozne plamenjače (Erwinia amylovora), prisutne su i čadava krastavost (Venturia inequalis), pepelnica (Podoshærq leucotricha). Fungicidi koje treba koristiti su Stroby (a.m. kresoksim metil) 0,02% ili Zato (a.m.trifloksistrobina) 0,05% u kombinaciji s preventivnim fungicidima Captan (a.m.kaptan) 0, 3% ili Dithane (a.m. mankozeb) 0,25%. Za suzbijanje bakteriozne plamenjače preporučuje se Funguran OH (a.m. bakar-oxihlorid) 0,3% . U ovom periodu se ne smeju koristiti insekticidi zbog opasnosti trovanja pčela. Ova faza je najosetljivija za razvoj čadjave krastavosti i pepelnice.

- Koštičavo voće je u fazi rasta plodova i drugog otpadanja plodova. Bolesti koje treba suzbijati su: *Clasterosporium carpophilum* (šupljikavost lista), *Puccinia pruni-spinosa* (rdja) a preparati koji se koriste su: Kubik (a.m.iprodion+karbendazin) 0,25% ili Galofungin 50 SC (a.m. karbendazin) 0,06% uz dodatak insekticida za Aphididae (Vaši), *M.cerasi* (trešnjina lisna vaš), *Hoplocampa* sp. (šljivina osa-šišarica)- Malation E 50 (a.m. malation) 0,2% ili Fastac (a.m. alfacipermetrin) 0,02% ili Talstar (a.m. bifentrin) 0,05%.
- Zbog veoma nepovoljnih vremenskih uslova tokom cvetanja najviše je ugrožena kajsija. Iz tih razloga imamo pojavu sušenja rodni grančica te proizvođačima preporučujemo Ronilan (vinklozolin) 0.15% ili Signum(boskalid+piraklostrobin) 0.75 uz dodatak sistemičnog insekticida Aktara (tiametoksan) 0.6% ili Mospilan (acetamiprid) 0.25%
- Breskva i kajsija su u fenofazi kada plod raste i opada višak plodova, u zavisnosti od sortimenta i lokaliteta. Bolesti koje treba suzbijati su: *Taphrina deformans* (kovrdžavost lista breskve), *Clasterosporium* sp.(rupičavost), *M.Laxa*. Preporučuju se sledeći preparat: Ciram S-75 (a.m. ciram) 0,3%, Poliram (a.m. metiram) 0,2% uz dodatak insekticida za Aphidide (biljne vaši), *Anthonomus* (cvetojedi): Tiocid (a.m. endosulfan) 0,3%, Etiol tečni (a.m. malation) 0,2%.
- Malina i kupina su u fazi kada se pojavljuju prvi cvetni pupoljci i porast lastara. . Bolesti koje se suzbijaju su : *Didymella applanata* (ljubičasta pegavost), *Puccinia* spp (rdja), a štetočine su vaši, malinin korebus. Preporučeni preparati su: Bakarni oxihlorid 0,3% + Fastak 0,02%, Tilt (a.m. propakinezol) 0,01% ili Score (a.m. difenokonazol)0,01% i Quadris (a.m.azoksistrobin)0,075% uz dodatak insekticida Tionex (a.m. endosulfon) 0,1%, Voley (a.m. acetamiprid) 0,02%.
- Jagoda se nalazi u fazi punog cvetanja i preporuka je tretiranje protiv pegavosti lista (*Mycosphaerella fragariae*), biljnih vaši (*Cerosipha fobesi*). Proporučuju se: Mankogal 80 (a.m.mankozeb) 0,3%, Cineb (a.m. cineb) 0,3% uz insekticid Tiocid (a.m.endosulfan) 0,3% ili Malation 0,2%.

Ratarstvo:

- Pšenica i ječam se nalaze u fazi intenzivnog porasta. Suzbinjanje korova: *Amaranthus retroflexu*-štir, *Atruplex patula*-obična loboda, *Capsella bursa-pastoris*-hoću-neću, *Chenopodium album*-pepeljuga , *Lamium purpureum*-mrtva kopriva, *Sinapis arvensis*-gorušica,*Cirsium arvese*-palamida, *Mentha arvensis*-divlja nana, *Plantago major*-bokvica, *Taraxacum officinale*-maslačak, *Viola tricolor*-ljubičica, *Stellaria media*-mišjakinja, *Xanthium strumarium*-boca, *Galium aparinae* – bročika, *Bilderdykia convolvulus*- vijušac njivski, *Raphanus raphanistrum*-divlja rotkva se vrši sa sledećim preparatima: Starane 250 (a.m. fluoroskipir) 0,6-0,8 l/ha, Secator 300g/ha . Od štetočina, počela je da se pojavljuje *Lema melanopus* (žitna pijavica) i Aphididae (lisne vaši na pšenici). Preporuka je: Mospilan (a.m. acetamiprid) 0,02%, Karate (a.m.lambda-cihalotrin) Fastak (a.m. alfacipermetrin) 0,03%, Talstar (a.m. bifentrin) 0,05%.
- Kukuruz . Tretiranje posle setve a pre nicanja, suzbijanje korova: *Amaranthus retroflexu*-štir, *Atruplex patula*-obična loboda, *Capsella bursa-pastoris*-hoću-neću, *Chenopodium album*-pepeljuga , *Lamium purpureum*-mrtva kopriva, *Sinapis arvensis*-gorušica,*Cirsium arvese*-palamida, *Mentha arvensis*-divlja nana, *Plantago major*-bokvica, *Taraxacum officinale*-maslačak, *Viola tricolor*-ljubičica,

- Stellaria media-mišjakinja, Xanthium strumarium-boca, Galium aparinae – broćika, Bilderdykia convolvulus- vijušac njivski, Raphanus raphanistrum-divlja rotkva, Agropyron repens-pirika, Alopecurus myosuroides-mišji repak, Convolvulus arvensis-poponac, Echinochloa crus-galli-korovsko proso, Hibiscus trionum-njivska lubeničarka, Setaria glauka-muhar sivi se vrši sa sledećim preparatima: 2,5l/ha Trophy EC (a.m. acetohlor+dihloramid) ili 2l/haGuadian (a.m. acetohlor+ Terbis(terbutilazin)2l/ha, Dual gold (a.m. metalohlor) 1.5l/ha+ Terbis(terbutilazin)2l/ha
- Soja. Za suzbijanje jednogodišnjih travnih i širokolisnih korova koristiti 2l/ha Triflureks (a.m. trifluralin) tretiranjem dobro pripremljenih zemljišta uz obaveznu inkorporaciju na dubinu 5-8 cm.Korovi koji se suzbijaju: Digitaria sanguinalis-svračica crvena, Echinochloa crus-galli-korovsko proso, Setaria glauka-muhar sivi, Sorghum halepense-divlji sirak, Amaranthus retroflexu-štir, Chenopodium album-pepeljuga, Stellaria media-mišjakinja. Posle setve a pre nicanja koristi se: Afalon(a.m. linuron) 2l/ha ili Dual gold (a.m. metalohlor) 1,5l/ha ili Sencor (a.m. metribuzin) 0,7 kg/ha.
- Povrtarstvo:

Za setvu povrća na otvorenom polju za suzbijanje uskolisnih korova iz semena i nekih širokolisnih, Digitaria sanguinalis-svračica crvena, Echinochloa crus-galli-korovsko proso, Setaria glauka-muhar sivi, Sorghum halepense-divlji sirak, Amaranthus retroflexu-štir, Chenopodium album-pepeljuga, Stellaria media-mišjakinja, preporuka je Triflurex (a.m. trifluralin) 2 l/ha uz obaveznu inkorporaciju ili zatanjiravanjem. Posle setve a pre nicanja preporučujemo Stomp 330 E (a.m. pendametlin) 4 l/ha ili Afalon (a.m. linuron) 2 l/ha. Za suzbijanje Hylemya antiqua- lukove muve i Suillia lurida muve belog luka koristiti: Tonus (a.m. acetamiprid) 0,02%, Voley(a.m. acetamiprid) 0,02%, Mospilan (a.m. acetamiprid) 0,02%.

Gordana Vujaklija, dipl. ing. stočarstva

ORGANSKA KOZARSKA PROIZVODNJA, USLOVI ODGAJIVANJA

U lozničkom kraju obzirom na konfiguraciju terena postoje uslovi za odgajivanje i una – pređenje kozarstva . U prilog tome je i činjenica da je kozarstvo uz ovčarsku proizvodnju predstavljalo jednu od osnova ekonomije planinskih područja Srbije. Potražnja za kozijim proizvodima na stranom tržištu dobar je pokazatelj značaja ove vrste i mogućnosti za nje-no povećanje u Srbiji. Posebnu šansu za oporavak kozarstva predstavlja i tkz.proizvodnja zdrave hrane odnosno organskih proizvoda.

Organsko kozarstvo zasniva se na poštovanju fizioloških potreba i potreba uslovlje nim specifičnim načinom ponašanja svake vrste životinja. Ishrana , smeštaj , način gaje – nja , lečenje , zasnivaju se na potrebama i dobrobiti samih životinja. Kada je reč o izboru rase prednost se svakako daje našoj domaćoj , balkanskoj kozi. Broj životinja na organs –

kim farmama određen je proizvodnim uslovima, odnosno mogućnostima organske farme za proizvodnju hrane potrebne za ishranu životinja. Prema postojećim propisima, organskim stočarstvom mogu se baviti samo farme koje poseduju sopstvene zemljišne površine za proizvodnju hrane za životinje. Broj životinja na organskoj farmi ograničen je po jedinici površine i prevodi se u broj uslovnih grla prema njihovim energetske potrebama. Masa jednog uslovnog grla iznosi 500kg. Standardi organske proizvodnje nalažu da broj životinja po jednom hektaru poljoprivredne površine iznosi jedno uslovno grlo. Broj od 10 do 12 odraslih koza predstavlja ekvivalent jednom uslovnom grlu. Stalno držanje životinja u zatvorenim objektima nije dozvoljeno. Životinje moraju imati stalan ili vremenski ograničen pristup ispustu (pašnjaku) koji je uglavnom prekriven vegetacijom. Obezbeđenje ispusta je važno u očuvanju osnovnih principa organskog stočarstva. Životinje bi trebale da koriste ispuste kad god to njihovo fiziološko stanje i vremenski uslovi dozvoljavaju. Ovo pravilo o korišćenju ispusta osporava se jedino u slučaju pojave bolesti, kada mere određuje nadležna veterinarska služba. Maksimalno dozvoljena količina azota po hektaru iznosi 170kg. Ovu količinu azota proizvede 14 odraslih koza ili 140 jaradi starih do šest meseci. Propisi dozvoljavaju uspostavljanje saradnje između pojedinih organskih farmi radi distribuiranja viška stajskog đubriva. Tokom zimskih meseci, koze mogu biti u zatvorenim objektima ukoliko oni ispunjavaju standarde organske proizvodnje. Ispust se može ograničiti ukoliko je neophodno i u završnim fazama tova životinja. U tom slučaju period koji životinje provode u objektu ne sme biti duži od tri meseca, odnosno petine života životinje. Osnovne fiziološke osobine koze čine je veoma osetljivom na smeštaj u zatvorenom prostoru. Takođe, koze teško podnose vlažan vazduh u objektu, što je redovna pojava u objektima koji su prenaseljeni, loše izolovani i bez odgovarajuće ventilacije. Dnevna kolebanja temperature, veća od 10⁰C izazivaju veliku smrtnost jaradi. Vlažnost vazduha ne treba da je viša od 85% a idealno je 60-70%. Minimalna temperatura u objektu ne sme da bude niža od 7⁰C, a optimalna temperatura za rano odlučenu jarad iznosi prosečno 15-18⁰C.

Kao i u ostalim domenima organske proizvodnje tako i pri gradnji objekata za koze teži se stvaranju što prirodnijih uslova za život životinja. Izgradnja objekata za koze podrazumeva upotrebu prirodnih materijala lakih za održavanje. Ne smeju se koristiti potencijalno toksični građevinski materijali kao što su: azbest, siporeks, nitro boje i lakovi itd. Objekti moraju biti dovoljno prostrani da obezbeđuju kozama potreban prostor za hranjenje, napajanje, ležanje, kao i kretanje, budući da se životinje ne smeju vezivati, sem u slučajevima pojave bolesti i radi poboljšanja sigurnosti i dobrobiti životinja. Mikro klimatski uslovi postižu se pravilnim izborom materijala za izgradnju i rasporedom i veličinom ventilacionih otvora. Najbolje je da pod bude od nabijene ilovače. Ispod sloja ilovače potrebno je ugraditi sloj šljunka debljine oko 10cm. Na ovaj pod stavlja se prostirka od slame u količini od 0,25kg/kozi. Čišćenje treba obavljati najmanje dva puta godišnje, ručno ili mašinski. Koze se na organskim farmama drže u stadima jer standardi propisuju da se životinje ne smeju držati pojedinačno sem priplodnjaka, bolesnih životinja, bremenitih životinja pred jarenje i sl.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Uredbom za genetsko unapređenje stočarstva daje 3.000 dinara za kvalitetne priplodne koze, a potrebno je imati najmanje 10 grla, a najviše 150grla, odnosno koza. Za marginalna područja nije uslov PIO poljoprivrednika za najviše 20 koza.

ZAVOD ZA POLJOPRIVREDU „LOZNICA“ 015/883-760;883-546